תמג דִּין חָמֵץ בְּעֶרֶב פֶּסַח לְאַחַר שֵׁשׁ. וּבוֹ ג׳ סְעִיפִים:

א בְּרֵיְיתָא פְּסָחִים כ״א (ע״א) וּכְרַבִּי יְהוּדָה טוּר בְּשֵׁם הָרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק א׳ (ה״ט) וְהָרֹא״ש (פ״ב סי׳ ב) וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים. ב מִשְׁנָה דַּף י״א (ע״ב) וּכְרַבִּי יְהוּדָה גְּמָרָא שָׁם. ג מִשְׁנָה דַּף כ״א (ע״א) וּבַגְּמָרָא שָׁם. ד בְּרֵיְיתָא שָׁם וּכְבֵית הִלֵּל. ה שָׁם בַּמִּשְׁנָה. ו כָּךְ פֵּרֵשׁ הָרֹא״ש שָׁם (סי׳ א). ז שָׁם בַּגְּמָרָא ד׳ (ע״א).

א [א]חָמֵץ מִשֵּׁשׁ שָׁעוֹת וּלְמַעְלָה בְּיוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר, (א׳) [א] (א) אָסוּר בַּהֲנָאָה, (ב) *(אֲפִלּוּ חֲמֵצוֹ שֶׁל אֵינוֹ יְהוּדִי אָסוּר לַהֲנוֹת מִמֶּנּוּ) (טור סימן ת״נ וריב״ש סימן (י״ח) [ת׳]), [ב]וַאֲסָרוּהוּ חֲכָמִים (ג) (ג) שְׁתֵּי שָׁעוֹת קֹדֶם דְּהַיְנוּ מִתְּחִלַּת שָׁעָה חֲמִישִׁית. [ג]וּמִיהוּ כָּל שָׁעָה חֲמִישִׁית. מֻתָּר בַּהֲנָאָה, וְרַשַּׁאי לְמָכְרוֹ לְאֵינוֹ יְהוּדִי, [ד]אֲפִלּוּ (ג) (ד) הַרְבֵּה בְּיַחַד שֶׁוַּדַּאי לֹא יֹאכְלֶנּוּ קֹדֶם פֶּסַח, [ה]וְיָכוֹל לְהַאֲכִילוֹ לִבְהֵמָה חַיָּה וְעוֹף, (ה) [ו]וּבִלְבַד שֶׁיַּעֲמֹד עֲלֵיהֶם לִרְאוֹת שֶׁלֹּא יַצְנִיעוּ מִמֶּנּוּ, וִיבַעֵר מַה שֶּׁשִּׁירוּ מִמֶּנּוּ. [ז]וּמִתְּחִלַּת שָׁעָה שִׁשִּׁית וּלְמַעְלָה, (ו) *אֲסָרוּהוּ גַּם בַּהֲנָאָה. הַגָּהּ: וּבִשְׁנַת הָעִבּוּר שֶׁהַיּוֹם אָרֹךְ, אֵלּוּ הָאַרְבַּע שָׁעוֹת (ז) לְפִי עִנְיַן הַיּוֹם, וּמֻתָּר לֶאֱכֹל חָמֵץ (ד) (ח) עַד שְׁלִישׁ הַיּוֹם (רמב״ם בפירוש המשנה ריש ברכות (פ״א מ״ג) ומהר״י

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

א [א] אָסוּר. עַיֵּן בַּאֵר הַיטֵב, וְעַיֵּן בְּשׁוּ״ת נוֹדָע בִּיהוּדָה מַהֲדוּרָה תִּנְיָנָא (אר״ח) סִימָן ס׳ רַשׁ״י (ד״ה משש) דְּעוֹבֵר]: (ג) שְׁתֵּי שָׁעוֹת קֹדֶם. אֲפִלּוּ חָמֵץ דְּרַבָּנָן כְּגוֹן חָמֵץ נֻקְשָׁה אָסוּר גַּם כֵּן, וְכָל שֶׁכֵּן חָמֵץ עַל יְדֵי תַּעֲרוֹבוֹת. חֹק יַעֲקֹב (סק״ג) וְכֵן כָּתַב עוֹלַת שַׁבָּת (סק״א). מַת בְּעֶרֶב פֶּסַח, יוֹצִיאוּ לְבֵית הַקְּבָרוֹת וְיַחַזְרוּ וְיֹאכְלוּ וְאַחַר כָּךְ יִקְבְּרוּהוּ. מַהֲרִי״ל (הל׳ ערב פסח) וְכֵן פֶּסַק חֹק יַעֲקֹב (סק״ד), דְּלֹא כַּמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ב): (ג) הַרְבֵּה. מַשְׁמַע אֲפִלּוּ כּוּתָח וְיֵין שָׂרָף אַף שֶׁנִּקְרָא שֵׁם בְּעָלָיו עָלָיו, מֻתָּר לְמָכְרוֹ קֹדֶם פֶּסַח בִּשְׁעַת הַתַּר לְאֵינוֹ יְהוּדִי, אַף שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁלֹּא יִכְלֶה קֹדֶם פֶּסַח. הַסְכָּמַת אַחֲרוֹנִים. אֲבָל הַבַּ״ח (ס״ג) מַחְמִיר דְּכָל מִידִי שֶׁשֵּׁם בְּעָלָיו עָלָיו אָסוּר לְמָכְרוֹ שְׁלֹשִׁים יוֹם קֹדֶם פֶּסַח, וְהַמַּחְמִיר תָּבוֹא עָלָיו בְּרָכָה: (ד) עַד שְׁלִישׁ הַיּוֹם. דֶּרֶךְ מָשָׁל, אִם הַיּוֹם חֲמֵשׁ עָשְׂרֵה

בַּאֵר הַיטֵב

א (א׳) אָסוּר בַּהֲנָאָה. מִדְּאוֹרַיְיתָא. וּמִכָּל מָקוֹם אֵינוֹ עוֹבֵר בְּבַל יֵרָאֶה עַד הַלַּיְלָה רַק עַל מִצְוַת עֲשֵׂה דְּתַשְׁבִּיתוּ. מַגִּיד מִשְׁנָה פֶּרֶק ג׳ (ה״ז). [וּבְבָבָא קַמָּא כ״ט (ע״ב) מַשְׁמָעוּת רַשׁ״י (ד״ה משש) דְּעוֹבֵר]: (ג) שְׁתֵּי שָׁעוֹת קֹדֶם. אֲפִלּוּ חָמֵץ דְּרַבָּנָן כְּגוֹן חָמֵץ נֻקְשָׁה אָסוּר גַּם כֵּן, וְכָל שֶׁכֵּן חָמֵץ עַל יְדֵי תַּעֲרוֹבוֹת. חֹק יַעֲקֹב (סק״ג) וְכֵן כָּתַב עוֹלַת שַׁבָּת (סק״א). מַת בְּעֶרֶב פֶּסַח, יוֹצִיאוּ לְבֵית הַקְּבָרוֹת וְיַחַזְרוּ וְיֹאכְלוּ וְאַחַר כָּךְ יִקְבְּרוּהוּ. מַהֲרִי״ל (הל׳ ערב פסח) וְכֵן פֶּסַק חֹק יַעֲקֹב (סק״ד), דְּלֹא כַּמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ב): (ג) הַרְבֵּה. מַשְׁמַע אֲפִלּוּ כּוּתָח וְיֵין שָׂרָף אַף שֶׁנִּקְרָא שֵׁם בְּעָלָיו עָלָיו, מֻתָּר לְמָכְרוֹ קֹדֶם פֶּסַח בִּשְׁעַת הַתַּר לְאֵינוֹ יְהוּדִי, אַף שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁלֹּא יִכְלֶה קֹדֶם פֶּסַח. הַסְכָּמַת אַחֲרוֹנִים. אֲבָל הַבַּ״ח (ס״ג) מַחְמִיר דְּכָל מִידִי שֶׁשֵּׁם בְּעָלָיו עָלָיו אָסוּר לְמָכְרוֹ שְׁלֹשִׁים יוֹם קֹדֶם פֶּסַח, וְהַמַּחְמִיר תָּבוֹא עָלָיו בְּרָכָה: (ד) עַד שְׁלִישׁ הַיּוֹם. דֶּרֶךְ מָשָׁל, אִם הַיּוֹם חֲמֵשׁ עָשְׂרֵה

בַּאוּר הֲלָכָה

א * וַאֲפִלּוּ חֲמֵצוֹ שֶׁל נָכְרִי אָסוּר לַהֲנוֹת מִמֶּנּוּ. כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים בְּסִימָן תמ״ח דִּלְפִי זֶה אָסוּר לְהָרִיחַ גַּם פַּת חַמָּה שֶׁל עַכּוּ״ם. וּבְחָמֵד מֹשֶׁה (שם סק״א) מְפַקְפֵּק בְּעִקַּר דִּינָא דְּרֵיחַ פַּת חָמֵץ, וַאֲפִלּוּ בְּיִשְׂרָאֵל, לְפִי מַה דְּקַיְמָא לָן בְּיוֹרֶה דֵעָה סִימָן ק״ח (ש״ך ס״ק כז) דְּדָבָר שֶׁאֵינוֹ עוֹמֵד לְרֵיחַ מֻתָּר לְהָרִיחַ בּוֹ, וּכְמוֹ כֵן לְעִנְיַן פַּת, עַיֵּן בִּדְבָרָיו. אָכֵן בֶּאֱמֶת לֹא בְּרִירָא עִקַּר דָּבָר זֶה אִם פַּת אֵינוֹ עוֹמֵד לְרֵיחַ, עַיֵּן לְעֵיל סִימָן (רי״ד) [רט״ז סָעִיף י״ד] בַּהַגָּ״הּ שְׁתֵּי דֵעוֹת בָּזֶה, וְעַיֵּן שָׁם בְּבֵאוּר הַגְּרָ״א. גַּם בְּיוֹרֶה דֵעָה סִימָן ק״ח (ס״א) גּוּפָא אִיתָא לְחַד מַאן דְּאָמַר דִּבְחָמֵץ בְּפֶסַח דְּאִסּוּרָא בְּמַשֶּׁהוּ אָמְרִינַן רֵיחָא מִלְּתָא עַיֵּן שָׁם. וּבַר מִן דֵּין יֵשׁ לֶאֱסֹר מִטַּעַם אַחַר דְּשֶׁמָּא יָבוֹא לְאָכְלוֹ, עַיֵּן בְּמִנְחַת יַעֲקֹב כְּלָל ל״ו סָעִיף קָטָן ל״ח שֶׁהֶאֱרִיךְ בִּפְרָטִים אֵלּוּ וְהֵבִיא שָׁם בְּשֵׁם הָרוֹקֵחַ (סי׳ תנד) כְּעֵין זֶה, וּלְעֵיל סִימָן רט״ז סָעִיף ב׳ בְּבֵאוּר הֲלָכָה דִּבּוּר הַמַּתְחִיל הַמּוּסְק כָּתַבְנוּ בִּכְגוֹן זֶה לְאִסּוּר, וּבִפְרָט בְּחָמֵץ דְּלֹא בְּדִילָא מִנֵּהּ כֻּלָּא שַׁתָּא:

* אֲסָרוּהוּ גַּם בַּהֲנָאָה. וּפְשׁוּט דְּאָז אָסוּר לִמְכֹּר לְנָכְרִי, דְּהַמְּכִירָה גּוּפָא נֶחְשָׁב הֲנָאָה, אָכֵן בְּדִיעֲבַד אִם מָכַר מְצַדֵּד הַפְּרִי מְגָדִים בְּסִימָן תמ״ח בְּמִשְׁבְּצוֹת זָהָב סָעִיף קָטָן (ו׳) [ה׳] דִּמְהַנֵּי עַל כָּל פָּנִים דִּלְאַחַר הַפֶּסַח לֹא יְהֵא

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

א (א) אָסוּר בַּהֲנָאָה. מִדְּאוֹרַיְיתָא. (א׳) וְיָלִיף בַּגְּמָרָא (כח:) מִדִּכְתִיב (דברים טז ג) ׳לֹא תֹאכַל עָלָיו חָמֵץ׳ כְּלוֹמַר עַל קָרְבַּן הַפֶּסַח, וְקִבְּלוּ חֲזַ״ל דִּרְצוֹנוֹ לוֹמַר לֹא תֹאכַל חָמֵץ מִשָּׁעָה שֶׁרְאוּיָה לִשְׁחִיטַת הַפֶּסַח, דְּהַיְנוּ מֵחֲצוֹת הַיּוֹם וְאֵילָךְ, שֶׁהוּא בֵּין הָעַרְבַּיִם, וּמִשָּׁעָה שֶׁאָסוּר בַּאֲכִילָה, אָסוּר בַּהֲנָאָה. אָכֵן עֲדַיִן אֵין עַל אֲכִילָתוֹ חִיּוּב כָּרֵת עַד הַלַּיְלָה, וְכֵן לְעִנְיַן בַּל יֵרָאֶה וּבַל יִמָּצֵא הִסְכִּימוּ (ג) כַּמָּה פּוֹסְקִים דְּאֵין עוֹבֵר בְּמַה שֶּׁמַּשְׁהֶה הֶחָמֵץ מִשֵּׁשׁ שָׁעוֹת וָמַעְלָה כָּל זְמַן שֶׁלֹּא הִגִּיעַ יְמֵי הַפֶּסַח גּוּפָא, מִדִּכְתִיב ׳שִׁבְעַת יָמִים שְׂאוֹר לֹא יִמָּצֵא בְּבָתֵּיכֶם׳ וְגוֹ׳ (שמות יב יט), ׳וְלֹא יֵרָאֶה לְךָ שְׂאוֹר בְּכָל גְּבוּלְךָ שִׁבְעַת יָמִים׳ (דברים טז ד). וּמִכָּל מָקוֹם אַף שֶׁאֵינוֹ עוֹבֵר בְּבַל יֵרָאֶה, עוֹבֵר בְּכָל רָגַע וְרָגַע שֶׁמַּשְׁהֶה הֶחָמֵץ בְּבֵיתוֹ עַל מִצְוַת עֲשֵׂה דְּ׳תַּשְׁבִּיתוּ שְׂאוֹר מִבָּתֵּיכֶם׳ (שמות יב טו), דְּקָאֵי עַל עֶרֶב פֶּסַח מִשֵּׁשׁ שָׁעוֹת וּלְמַעְלָה כַּמְבֹאָר בַּשַּׁ״ס (ד׳ - ה׳): (ב) וַאֲפִלּוּ חֲמֵצוֹ שֶׁל עַכּוּ״ם. דְּהָא בְּאוֹרַיְיתָא (ג) לֹא כְּתִיב חֲמֵצְךָ, אֶלָּא חָמֵץ סְתָמָא, בֵּין דְּיִשְׂרָאֵל וּבֵין דְּעַכּוּ״ם.

וְהַאי דִּינָא עִקָּרוֹ הוּבָא בַּפּוֹסְקִים לְעִנְיַן פֶּסַח, וְהָרַמָּ״א הֶעְתִּיקוֹ הָכָא לְהַשְׁמִיעֵנוּ דְּהוּא הַדִּין דְּאָסוּר גַּם מִשֵּׁשׁ שָׁעוֹת וּלְמַעְלָה: (ג) שְׁתֵּי שָׁעוֹת קֹדֶם. הַטַּעַם מִשּׁוּם יוֹם הַמְעֻנָּן, דְּאָדָם עָשׂוּי לִטְעוֹת אָז שְׁתֵּי שָׁעוֹת כֵּיוָן שֶׁאֵין שֶׁמֶשׁ זוֹרַחַת. [א]וַאֲפִלּוּ חָמֵץ נֻקְשָׁה שֶׁהוּא חָמֵץ דְּרַבָּנָן (ד) גַּם כֵּן אָסוּר בְּאֵלּוּ הַשְּׁתֵי שָׁעוֹת, וְכָל שֶׁכֵּן חָמֵץ עַל יְדֵי תַּעֲרוֹבוֹת. וּבִתְשׁוּבַת נוֹדָע בִּיהוּדָה (מהדו״ק או״ח) סִימָן כ״א מֵקַל בַּאֲכִילַת נֻקְשָׁה בְּשָׁעָה חֲמִישִׁית: (ד) הַרְבֵּה בְּיַחַד. אֲפִלּוּ דָּבָר שֶׁנִּקְרָא שֵׁם בְּעָלָיו עָלָיו, כְּגוֹן שֶׁמָּכַר אוֹצָר שֶׁל יֵין שָׂרָף, לֹא גָּזְרִינַן שֶׁיַּחְשְׁדוּהוּ שֶׁמָּכַר לוֹ הַיִּשְׂרָאֵל בְּפֶסַח כְּשֶׁיִּרְאוּ שֶׁהֶעֱכּוּ״ם מַחֲזִיק בָּהֶן בְּפֶסַח, כֵּיוָן שֶׁמָּכַר לוֹ עַל כָּל פָּנִים בְּשָׁעָה הַמֻּתֶּרֶת לִמְכֹּר [אַחֲרוֹנִים דְּלֹא כַּבַּ״ח (ס״ג)]: (ה) וּבִלְבַד שֶׁיַּעֲמֹד עֲלֵיהֶם. וְדִין זֶה שַׁיָּךְ גַּם כֵּן (ה) קֹדֶם אֵלּוּ הַשְּׁתֵי שָׁעוֹת, דְּמִלֵּיל י״ד וְאֵילָךְ (ו) שֶׁמְּחֻיָּב בִּבְדִיקַת הֶחָמֵץ מְחֻיָּב לְהִזָּהֵר בָּזֶה: (ו) אֲסָרוּהוּ גַּם בַּהֲנָאָה. גְּזֵרָה אֵטּוּ שָׁעָה שְׁבִיעִית דְּאָסוּר מִן הַתּוֹרָה בַּהֲנָאָה, וְעַל כֵּן אָסוּר אָז לְמָכְרוֹ לְעַכּוּ״ם וְלֹא לִתֵּן לוֹ בְּמַתָּנָה וְלֹא לְהַאֲכִילוֹ לִבְהֵמָה חַיָּה וְעוֹף. אִם יֵשׁ לִקְבֹּר מֵת בְּעֶרֶב פֶּסַח בַּבֹּקֶר, אִם יֵשׁ שְׁהוּת לְקָבְרוֹ וְיִשָּׁאֵר זְמַן לַאֲכִילַת חָמֵץ, (ז) יִקְבְּרוּ הַמֵּת קֹדֶם אֲכִילָה, דְּהָא אֵין נָכוֹן (פ) לִבְנֵי הַחֲבוּרָה לֶאֱכֹל קֹדֶם קְבוּרַת הַמֵּת כַּמְבֹאָר בְּסִימָן תקכ״ו בְּטַ״ז סָעִיף קָטָן ו׳, וְאִם הַזְּמַן דָּחוּק וְאֶפְשָׁר שֶׁלֹּא יִשָּׁאֵר זְמַן לַאֲכִילָה, (ע) [ב]מוּטָב לֶאֱכֹל מִקֹּדֶם וּלְקַיֵּם אַחַר כָּךְ בִּעוּר חָמֵץ בִּזְמַנּוֹ, וְאַחַר כָּךְ יִתְעַסְּקוּ בְּצָרְכֵי קְבוּרַת הַמֵּת: (ז) לְפִי עִנְיַן הַיּוֹם. הַיְנוּ דִּלְעוֹלָם חָשְׁבִינַן הַיּוֹם לִשְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה שָׁעוֹת, וּמִמֵּילָא בַּיָּמִים הָאֲרֻכִּים מְשַׁעֲרִים בְּשָׁעוֹת גְּדוֹלוֹת, וּלְפִיכָךְ בִּשְׁנַת הָעִבּוּר מֻתָּר לֶאֱכֹל עַד שְׁלִישׁ הַיּוֹם אַף עַל פִּי שֶׁהַיּוֹם אָרֹךְ יוֹתֵר מִשְּׁתַּיִם עֶשְׂרֵה שָׁעוֹת שֶׁלָּנוּ, כְּגוֹן שֶׁמַּגִּיעַ לִשְׁלִישׁ הַיּוֹם חָמֵשׁ שָׁעוֹת. (*ע) וְדַע דִּלְפִי זֶה הוּא הַדִּין בִּמְדִינוֹת שֶׁהַיָּמִים שֶׁלִּפְנֵי הַפֶּסַח קְצָרִים, מְחַלְּקִין הַשְּׁתַּיִם עֶשְׂרֵה שָׁעוֹת לְשָׁעוֹת קְטַנּוֹת, וְאֵינוֹ רַשַּׁאי לֶאֱכֹל רַק עַד שְׁלִישׁ אוֹתוֹ הַיּוֹם: (ח) עַד שְׁלִישׁ הַיּוֹם. וְחוֹשְׁבִין אֶת הַיּוֹם מֵעֲלוֹת הַשַּׁחַר עַד צֵאת הַכּוֹכָבִים, כֵּן כָּתְבוּ (י) הַרְבֵּה אַחֲרוֹנִים. (יא׳) [ג]וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּחוֹשְׁבִין

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (א׳) כֵּן בַּאֲרוּ כַּמָּה אַחֲרוֹנִים וְהַגְּרָ״א מִכְּלָלָם, דְּדַעַת הַמְחַבֵּר לִפְסֹק כְּהָרַמְבַּ״ם (פ״א ה״ט) שֶׁהֶעְתִּיק לַהֲלָכָה כְּרַבִּי יְהוּדָה. וְדַע דְּמִכָּל מָקוֹם לָאו פְּסִיקָא הִיא, דִּלְכַמָּה פּוֹסְקִים אֵין עוֹבֵר עַל זְמַן זֶה בְּלָאו כִּי אִם בַּעֲשֵׂה דְּתַשְׁבִּיתוּ, עַיֵּן בָּרַאֲבַ״ד (בהשגות המאור ג.) וּמִלְחָמוֹת (שם) וּסְמַ״ג (עשין לט), [ד]וּלְפִי זֶה אֵין בָּרוּר אִם אָסוּר אָז בַּהֲנָאָה מִדְּאוֹרַיְיתָא עַיֵּן שָׁם בְּדִבְרֵיהֶם, וְעַיֵּן בָּרַ״ן (ג. ד״ה המקדש) וּבְמַהֲרַ״ם חֲלַאוָוא בְּדַף כ״ח (ע״ב ד״ה תלתא) וּבְחִדּוּשֵׁי רִיטְבָּ״א (ז. ד״ה דאמר), וּבִפְרִי חָדָשׁ וּבָאֵלִיָּה רַבָּה בְּסִימָן תל״א (סק״ב): (ג) הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״א) בְּשֵׁם הַמַּגִּיד מִשְׁנָה (פ״ג ה״ז) וְכֵן דַּעַת הָרַאֲבַ״ד (שם) וּמַהֲרַ״ם בֶּן בָּרוּךְ (סי׳ קסב) כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּסֵפֶר חֹק יַעֲקֹב (סק״א), [ה]וּמִכָּל מָקוֹם לֹא בְּרִירָא הִיא, דְּדַעַת רַשׁ״י בְּבָבָא קַמָּא דַּף כ״ט (ע״ב ד״ה משש) וּבִפְסָחִים דַּף ד׳ (ע״א) בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל בֵּין לְרַבִּי מֵאִיר, דְּמִשֵּׁשׁ וּלְמַעְלָה עוֹבֵר בְּבַל יֵרָאֶה, וְכֵן מַשְׁמַע דַּעַת רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל דַּף ו׳ סוֹף עַמּוּד ב׳ דִּבּוּר הַמַּתְחִיל אָמַר רַבִּי יְהוּדָה עַיֵּן שָׁם, וְכֵן כָּתַב הָעִטּוּר (ח״ב קכד:) דִּלְרַבִּי יְהוּדָה יֵשׁ לָאו דְּבַל יֵרָאֶה מִשֵּׁשׁ וּלְמַעְלָה: (ג) רִיבַ״ש (סי׳ ת): (ד) עוֹלַת שַׁבָּת (סק״א) וְחֹק יַעֲקֹב (סק״ג) וְחָמֵד מֹשֶׁה (ס״א):

(ס) הַגְּרַ״ז (ס״ב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים מִלְּעֵיל סִימָן תל״ד סָעִיף א׳: (ו) מִלְּעֵיל סִימָן תל״ג סָעִיף קָטָן כ״ז: (ז) פְּשׁוּט: (ס) מוֹר וּקְצִיעָה בְּסִימָן תקכ״ו דְּדִבְרֵי הַמִּדְרָשׁ קָאֵי רַק עַל בְּנֵי הַחֲבוּרָה: (ע) כְּדֵי שֶׁלֹּא לָבוֹא אַחַר כָּךְ לִידֵי מִכְשׁוֹל לֶאֱכֹל חָמֵץ בִּזְמַן הָאִסּוּר, דִּבְוַדַּאי לָאו כֻּלֵּי עָלְמָא יִרְצוּ לְהִתְעַנּוֹת כָּל הַיּוֹם וְלִסְמֹךְ עַל אֲכִילַת פֵּרוֹת וּמַצָּה עֲשִׁירָה בַּצָּהֳרַיִם. וְגַם אֵין זֶה בִּזָּיוֹן לַמֵּת, דִּיכוֹלִין אַחַר כָּךְ לְהִתְעַסֵּק בִּקְבוּרָתוֹ בִּמְתִינוּת כָּרָאוּי, מַה שֶּׁאֵין כֵּן קֹדֶם אֲכִילָה יִהְיוּ בְּהוּלִים וּדְחוּפִים. וְאַף שֶׁמַּהֲרִי״ל (הל׳ ערב פסח) נָתַן עֵצָה אַחֶרֶת, לְהוֹלִיךְ אֶת הַמֵּת לְבֵית הַקְּבָרוֹת וְלַחְזֹר וְלֶאֱכֹל וּלְקָבְרוֹ אַחַר כָּךְ, כְּבָר פִּקְפֵּק בָּזֶה הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ב), וְאַף שֶׁהָאַחֲרוֹנִים מְתָרְצִין דְּבָרָיו מִכָּל מָקוֹם לֹא הֶעְתַּקְנוּהוּ שֶׁאֵין הַמִּנְהָג לַעֲשׂוֹת כֵּן בְּיָמֵינוּ, וְהֶעְתַּקְנוּ לְדִינָא כְּדִבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם: (*ע) אַחֲרוֹנִים בִּפְשִׁיטוּת: (י) בַּ״ח (סי׳ תלא ס״א) וְטַ״ז (סק״ג) וּפְרִי חָדָשׁ וְחֹק יַעֲקֹב (סק״ז) וּמַטֵּה יְהוּדָה (סק״ד) בְּשֵׁם מַהֲרַ״ח אַבּוּלַפְיָא (מקראי קודש דף קנח) וְהַחַיֵּי אָדָם (כלל קכג ס״ג): (יא׳) לְבוּשׁ (סי׳ תלא ס״א) וְלֶחֶם חֲמוּדוֹת (מעדני יו״ט פ״א סי׳ י אות ט) וְהַגְּרַ״ז (ס״ד):

ליקוטי דברי הרב: א] וכן פסק בשו״ע הרב (ס״א). ב] ובשו״ע הרב (ס״ה) כתב כדברי מהרי״ל שהובאו בשעה״צ (ועיי״ש בקו״א סק״א). ג] וכ״כ בשו״ע הרב (ס״ד). ד] ובשו״ע הרב (סי׳ תלא ס״ב) כתב שמחצות אסור בהנאה מן התורה. ה] ובשו״ע הרב (סי׳ תלא ס״א) כתב שאין אדם עובר על חמצו בבל יראה ובל ימצא אלא מליל ט״ו בניסן.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

ווייל), (ט) *וְיֵשׁ אוֹמְרִים עַד שָׁתֵי שָׁעוֹת קֹדֶם חֲצוֹת (תרומת הדשן סימן קכ״א): **ב** [ח] יִשְׂרָאֵל שֶׁהָיָה בְּיָדוֹ חֲמֵצוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל אַחֵר בְּפִקָּדוֹן, (י) יַעֲבְרֶנּוּ עַד שָׁעָה חֲמִישִׁית, וְאִם לֹא בָּא בְּעָלָיו (ה) (יא) * יִמְכְּרֶנּוּ * לְאֵינוֹ יְהוּדִי, וְאִם לֹא מְכָרוֹ (יב) חַיָּב

ח שם ר״ג (ע״א) בְּעוֹבְדָא דְּיוֹחָנָן חֵיקוֹלָאָה.

בַּאֵר הֵיטֵב

שָׁעוֹת מֻתָּר לֶאֱכֹל עַד תְּחִלַּת שָׁעָה שִׁשִּׁית. וּלְהֵישׁ אוֹמְרִים מֻתָּר לֶאֱכֹל עַד חֲמֵשׁ שָׁעוֹת וּמֻחֲזָה. הַסְּכֵמַת הָאַחֲרוֹנִים כְּדָעָה רִאשׁוֹנָה עַד שְׁלִישׁ הַיּוֹם, וְחוֹשְׁבִין מַעֲלוֹת הַשַּׁחַר עַד צֵאת הַכּוֹכָבִים. וְנִרְאֶה לִי דְּאִם שָׁכַח וְלֹא מְכַר חֲמֵצוֹ יֵשׁ לִסְמֹךְ אִדַּעַת יֵשׁ אוֹמְרִים, וְאִם הוּא יוֹתֵר מִשָּׁעָה עַד חֲצוֹת מֻתָּר לְמָכְרוֹ. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג): **ב** (ה) יִמְכְּרֶנּוּ. נִרְאֶה לִי דְּאִם הוּא דָּבָר שֶׁלֹּא יִמְצָא בְּרֻוַח קוֹנִים בְּשָׁעָה חֲמִישִׁית מֻתָּר לְמָכְרוֹ קֹדֶם לָכֵן. מֵיהוּ אִם בְּמָקוֹם דְּיוֹכֵל לְמָכְרוֹ לְאֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁיּוֹתֵר שֶׁיִּתְחַזֵּר

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

מֵהֶנֶץ הַחַמָּה עַד עֵת הַשְּׁקִיעָה, וְעַד שְׁלִישׁ מִזֶּה הַשָּׁעוּר יִהְיֶה מֻתָּר לֶאֱכֹל חָמֵץ, וְהוּא לֹא בְּעִנְיָנֵנוּ, וְדַעַת הַגְּרָ״א כְּמוֹתָם. וּלְכְתְחִלָּה טוֹב לְהַחְמִיר כְּדָעָה רִאשׁוֹנָה: **(ט) וְיֵשׁ אוֹמְרִים עַד שָׁתֵי שָׁעוֹת וְכוּ׳.** הֵיְינוּ שָׁעוֹת בֵּינוֹנִיּוֹת שֶׁכָּל אַחַת אֶחָד מֵעֶשְׂרִים וְאַרְבַּע בְּמַעַת לְעֵת, וְעַל כֵּן אֲפִלּוּ אִם הַיּוֹם אֹרֶךְ מֻתָּר לֶאֱכֹל יוֹתֵר מִשְּׁלִישׁ הַיּוֹם, וְהֵיְינוּ עַד סוֹף שָׁעָה עֲשִׂירִית מֵחֲצוֹת הַלַּיְלָה, וְכֵן לְעִנְיַן מְכִירַת הֶחָמֵץ מֻתָּר לְדַעָה זוֹ עַד סוֹף שָׁעָה אַחַת עֲשָׂרָה. וְכָתְבוּ הַפּוֹסְקִים שֶׁהָעִקָּר כְּדַעָה הָרִאשׁוֹנָה, וְאֵין לֶאֱכֹל כִּי אִם עַד שְׁלִישׁ הַיּוֹם, וְכֵן לְעִנְיַן מְכִירַת חָמֵץ שְׁזִמְנוֹ שָׁעָה אַחַת יוֹתֵר חֲשֵׁבִינַן שָׁעוֹת זְמַנִּיּוֹת, וּמִכָּל מָקוֹם בְּדִיעֲבַד אִם לֹא מָכַר עֲדַיִן וְהַהֶפְסֵד מְרֻבֶּה, (יג) יֵשׁ לִסְמֹךְ אַדַּעָה אַחֲרוֹנָה וְיֵשׁ לוֹ שִׁהוּת לְמָכְרוֹ עַד שָׁעָה קֹדֶם חֲצוֹת: **ב (י) יַעַבְרֶנּוּ עַד שָׁעָה חֲמִישִׁית.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר (יג) בְּתְחִלָּתוֹ, וְלֹא יִמְכְּרֶנּוּ מִקֹּדֶם שֶׁמָּא יָבֹא בְּעָלָיו וְיִקָּחֶנּוּ: **(יא) יִמְכְּרֶנּוּ לְעַכּוּ״ם.** דְּהָנֵי לֵיהּ כְּמַשִּׂיב אֲבֵדָה, דְּהָא אַחַר כָּךְ יֶאְסַר בַּהֲנָאָה. וְאִם הוּא מִסְתַּפֵּק שֶׁכְּשֶׁעָה חֲמִישִׁית אֶפְשָׁר שֶׁלֹּא יִמְצָא קוֹנִים כְּלָל, מֻתָּר לְמָכְרוֹ מִקֹּדֶם [כֵּן בֵּאֵר הַמְקוֹר חַיִּים (חידושים סק״ה) דִּבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ד), וְעַיֵּן בְּבָאוּר הֲלָכָה (ד״ה לנכרי)]. עוֹד כָּתְבוּ הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים, דִּבְמָקוֹם שֶׁיָּכוֹל לְמָכְרוֹ לְעַכּוּ״ם וְיַחֲזִיר לוֹ הָעַכּוּ״ם אַחַר פֶּסַח [כְּמִנְהַג מִכִּירַת חָמֵץ שֶׁלָּנוּ], אָסוּר לְמָכְרוֹ מִכִּירָה חֲלוּטָה: **(יב) חַיָּב לְבָעֲרוֹ וְכוּ׳.** דַּעַת מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה) דְּאִם הָיָה בְּאֶפְשָׁר לוֹ לְמָכְרוֹ (יד) וְנִתְעַצֵּל וְלֹא מְכָרוֹ עַד שֶׁהִצְרִיךְ לְבַעֲרוֹ, חַיָּב לְשַׁלֵּם אַחַר כָּךְ דְּמֵי הַפְּקָדוֹן לְמַפְקִיד אַף שֶׁהוּא שׁוֹמֵר חִנָּם, דִּפְשִׁיעָה הוּא, דַּהֲוָה לֵיהּ לְמָכְרוֹ קֹדֶם זְמַן אִסּוּרוֹ. וּבְחַק יַעֲקֹב (סק״ח) מְחַלֵּק בָּזֶה בֵּין אִם הוּא שׁוֹמֵר חִנָּם אוֹ (טו) שׁוֹמֵר שָׂכָר. (טז) וְרֹב אַחֲרוֹנִים מַסְכִּימִים דְּבֵין שׁוֹמֵר חִנָּם וּבֵין שׁוֹמֵר שָׂכָר פָּטוּר, דְּזֶה לֹא נִכְנַס בִּכְלַל שְׁמִירָה, שֶׁלֹּא קִבֵּל עָלָיו אֶלָּא לִשְׁמֹר אֶת הַחָפָץ שֶׁיֶּהֱא בִּרְשׁוּת בְּעָלָיו וְשֶׁיַּחֲזִירֶנּוּ לוֹ בְּשִׁלְמוּת, אֲבָל לֹא קִבֵּל עָלָיו לְמָכְרוֹ, שֶׁהֲרֵי אַדְּרַבָּה בְּמָכִירָה זוֹ מוֹצִיאוֹ מֵרְשׁוּת בְּעָלָיו, וְאֵינוֹ צָרִיךְ לְמָכְרוֹ אֶלָּא מִשַּׁעַם מִצְוַת הֶשְׁבֵּת אֲבֵדָה, וְלֹא מָצִינוּ שְׁמַחֲיֵב לְשַׁלֵּם מִי שֶׁאֵינוֹ מֵשִׂיב אֲבֵדָה. מֵיהוּ אִם הֶחְמֵץ הוּא מְמֻשְׁכָּן אֶצְלוֹ וְעָבַר שָׁעָה חֲמִישִׁית וְלֹא מְכָרוֹ וְאַחַר כָּךְ כְּשֶׁהִגִּיעַ זְמַן אִסּוּרוֹ הֻכְרַח לְשָׁרְפוֹ, (יז) בָּזֶה מִסְתַּבְּרָא דְּהִפְסִיד חוֹבוֹ (יח) עַל כָּל פָּנִים, וּכְדַעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם, דְּדַעַת כָּל מְמַשְׁכֵּן הוּא בְּרַוָּחֵי שֶׁכָּל זְמַן שֶׁלֹּא יַחֲזִיר לוֹ הַמַּלְוֶה מַשְׁכּוֹנוֹ לֹא יוּכַל לְחַבֵּעַ מִמֶּנּוּ חוֹבוֹ, אֶלָּא אִם כֵּן יִהְיֶה הַמַּלְוֶה אָנוּס בַּאֲבֵדַת הַמַּשְׁכּוֹן כְּגוֹן שֶׁיִּגְזְלוּהוּ מִמֶּנּוּ לִסְטִים וְכַיּוֹצֵא בּוֹ מִשְּׁאָר אֳנָסִים, אֲבָל כָּאן שֶׁהָיָה אֶפְשָׁר

בְּאוּר הֲלָכָה

נִקְרָא חָמֵץ שֶׁעָבַר עָלָיו הַפֶּסַח, וְכֵן פֶּסַח בְּסֵפֶר בְּנֵין עוֹלָם (אור״ח סי׳ כג) וּבְתְשׁוּבַת שׁוֹאֵל וּמֵשִׁיב (מהדורא קמא) חֵלֶק ב׳ סִימָן מ׳. **יֵשׁ מֵאַחֲרוֹנִים שֶׁמְּצַדְּדִין דַּאֲפִלּוּ אַחַר שֵׁשׁ נְמֵי בְּדִיעֲבַד אִם מְכָרוֹ לֹא נִקְרָא אַחַר כָּךְ חָמֵץ שֶׁעָבַר עָלָיו הַפֶּסַח,** מֵאַחַר דִּלְכַמָּה פּוֹסְקִים לֹא עָבַר עַל בַּל יֵרָאֶה עַד הַלַּיְלָה, עַיֵּן בְּנוֹדַע בִּיהוּדָה תִּנְיָנָא (או״ח) סִימָן ס״ג וּבְשַׁאֲגַת אֲרִיֵה סִימָן ע״ט, וְעַיֵּן בְּשַׁעֲרֵי תְשׁוּבָה סִימָן תמ״ח סָעִיף קָטָן ט״ו וּבִנְשְׁמַת אָדָם בְּהִלְכוֹת מְכִירַת חָמֵץ שְׁאֵלָה א׳. **וְהֵיכָא שֶׁהִשְׁלִיךְ אַחַר חֲצוֹת אֶת חֲמֵצוֹ לִרְשׁוּת הָרַבִּים אִם מֻתָּר אַחַר הַפֶּסַח לְחַזֵּר וְלִזְכּוֹת בּוֹ, עַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן תמ״ח בְּשַׁעֲרֵי תְשׁוּבָה וּבִנְשְׁמַת אָדָם הַנַּ״ל וּבְשֻׁלְחָן חָמֵד:**

* **וְיֵשׁ אוֹמְרִים עַד שָׁתֵי שָׁעוֹת קֹדֶם חֲצוֹת.** עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה. וְהַטַּעַם כְּתוּב בְּתְרוּמַת הַדֶּשֶׁן דְּסִכְסִנִין אַשְׁוּרִיא קַמָּא הֵם שָׁעוֹת בֵּינוֹנִיּוֹת. **וְלִכְאוֹרָה לְדָעָה זוֹ יֵצֵר לִפְעָמִים גַּם הַתְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן מוֹדֶה לְהַקַּל שֶׁלֹּא לְהַחְמִיר יוֹתֵר מִדָּעָה רִאשׁוֹנָה, דְּנֵהִי דְּסִמְיךְ אַתְּרוּצָא קַמָּא דְּאֵין אָדָם טוֹעֶה וְכוּ׳, אֲבָל הֲלֹא יֵשׁ עוֹד אוּקְימְתָּא מִשּׁוּם דְּשָׁעָה רְבִיעִית זְמַן סְעוּדָה לְכֹל הִיא וְאֵין אָדָם טוֹעֶה בָּהּ, וְהָנֵי אוּקְימְתֵי לֹא פְּלִיגִי אַהֲדָדֵי כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּתְרוּמַת הַדֶּשֶׁן, וְאִם כֵּן אֵין לְאָסְרוֹ בְּאֲכִילָה בְּתוֹךְ שָׁתֵי שָׁעוֹת מִשּׁוּם דְּאָתֵי לְטָעוֹת עַל יְדֵי זֶה לֶאֱכֹל גַּם אַחַר חֲצוֹת, דַּהֲלֹא עַד שְׁלִישׁ הַיּוֹם זְמַן סְעוּדָה לְכֹל הִיא, דִּמְסְתָּמָא בִּמְדִינוֹת שֶׁהַיּוֹם קָצָר גַּם כֵּן זְמַן סְעוּדָה עַד שְׁלִישׁ הַיּוֹם, אַף שֶׁנִּמְשָׁךְ בְּתוֹךְ הַשָּׁתֵי שָׁעוֹת שֶׁקֹּדֶם חֲצִי הַיּוֹם, וְאִם כֵּן אֵין אָדָם טוֹעֶה בָּהּ, וּלְדִינָא בְּלָאו הָכִי אֵין נִפְקָא מִנַּהּ דְּבֵאפֵן כָּזֶה נוֹכֵל לִסְמֹךְ אַדַּעָה רִאשׁוֹנָה לְהַקֵּל, וּבִכְרֶכֶת שֶׁהִיא הָעִקָּר לְהַרְבֵּה פּוֹסְקִים:

ב * יִמְכְּרֶנּוּ וְכוּ׳. וּמִכָּל מָקוֹם הַמַּפְקִיד גַּם כֵּן בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוּא יִרְאֶה לִמְכֹּר לְעַכּוּ״ם, וְלֹא יִסְמֹךְ עַל הַנִּפְקָד, דְּשָׁמָּא יִשְׁכַּח [אַחֲרוֹנִים]:

* **לְנָכְרִי.** עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד) שֶׁכָּתַב דְּאִם הוּא דָּבָר שֶׁלֹּא יִמְצָא בְּרֻוַח קוֹנִים בְּשָׁעָה חֲמִישִׁית מֻתָּר לִמְכֹּר קֹדֶם לָכֵן, א) וְאָנוּ לֹא הָעֲתַקְנוּ כֵן, דְּמַשְׁמַע לְכְאוֹרָה דְּמַחֲשָׁשׁ שֶׁמָּא יוּחַל לְמַכֵּר מִקֹּדֶם, וְכֵן פֵּרְשׁוּ אַיְזֶה אַחֲרוֹנִים, וּכְאֲמֶת זֶה בְּרוּדַאי אִי אֶפְשָׁר לוֹמַר כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַמְקוֹר חַיִּים (בְּיאוּרים סק״ד), **וְעַל כֵּן הָעֲתַקְנוּ** דִּבְרֵי הַמְקוֹר חַיִּים דְּדַוְקָא כְּשֶׁחוֹשֵׁשׁ שֶׁלֹּא יִמְצָא קוֹנִים כְּלָל אַחַר כָּךְ, וּבֵאר שָׁם שֶׁזֶּהוּ כַּוָּנַת מָגֵן אַבְרָהָם, וְעַיֵּן שָׁם שֶׁגַּם בָּזֶה נִשְׁאַר בְּצָרְכּוֹ עַיֵּין, דְּמַחֲשָׁן מְשַׁפּ סִימָן רצ״ב סָעִיף י״ח מוֹכֵחַ דְּאֶפְשָׁר לְהָאֵפוּ בְּאֹפֶן זֶה שֶׁיִּפָּסֵד לַנָּכְרִי לֹא

(יג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג) וְאֵלִיָּה רַבָּה סִימָן תל״א (סק״ד) וְהֵבִיא שָׁכֵן גַּם כֵּן דַּעַת נַחֲלַת צְבִי (סק״א), וּדְלֹא כְּשֵׁ״ז (סק״ג), וְכֵן דַּעַת בַּעַל מוֹר וּקְצִיעָה וְהַגְּרָ״ז (ס״ד) וְחַיֵּי אָדָם (כלל קכג ס״ג). וְאַף שֶׁהַמָּגֵן אַבְרָהָם נָקַט דְּבָרָיו בְּשֶׁכַּח, אֶפְשָׁר דְּלָאו דַּוְקָא הוּא, וְכֵן הָאֵלִיָּה רַבָּה וְהַגְּרָ״ז נָקְטוּ בְּסָתָם דְּבְדִיעֲבַד נוֹכֵל לִסְמֹךְ עַל דַּעַת הַיֵּשׁ אוֹמְרִים, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לְפִי דַּעַת מוֹר וּקְצִיעָה שֶׁנָּקַט לְעִקָּר כְּדָעָה זוֹ, וְכֵן סָתְמוּ בְּקִצּוּר (הל׳ פסח פ״ב) וּבְהִלְכוֹת רי״ץ גִּיאוּת (הל׳ פסחים עמ׳ רנא): **ב (יג)** כֵּן מַשְׁמַע מֵרַשׁ״י ר״ג (ע״א) דְּבוּר הַמַּתְחִיל הַמַּתָּן, וְכֵן מַשְׁמַע בְּבַעַל הֲלָכוֹת גְּדוֹלוֹת (הל׳ פסח פ״ב) וּבְהִלְכוֹת רי״ץ גִּיאוּת (הל׳ פסחים עמ׳ רנא): **(יד)** דְּאִי לֹא מָצָא מָקוֹם לִמְכֹּר פְּשִׁיטָא דְּפָטוּר לְכֹלֵי עֶלְמָא, וּגְדוֹלָה מִזּוֹ כָּתַב בִּנְהַר שָׁלוֹם (סק״ח) לְדַעַת מָגֵן אַבְרָהָם דְּאִם טָעַן שֶׁכִּחְתִּי לִמְכֹּרוֹ פָּטוּר, דְּאָנוּס הוּא כְּדִלְעֵיל בְּסִימָן ק״ח (ס״ח), **וְכֵן כְּשֶׁטָּעַן סְבוּר הָיִיתִי שֶׁאוּכַל לִסְמֹךְ עַל הַמַּפְקִיד שֶׁבְּדַאי יִמְכְּרֶנּוּ בְּמָקוֹם שֶׁהוּא עַל יְדֵי קַנְיָן,** וּלְכָךְ לֹא מָכַרְתִּי בְּשָׁעָה חֲמִישִׁית, וּכְשֶׁהִגִּיעַ זְמַן אִסּוּרוֹ בֵּית דִּין לְשָׁרְפוֹ מִשְּׁעַם שֶׁאֵין אָנוּ סוֹמְכִין עַל זֶה שֶׁהַמַּפְקִיד מָכַר בְּמָקוֹם שֶׁהוּא, פָּטוּר, דְּאָנוּס הוּא, דְּלָאו כָּל עֶלְמָא דִּינִי גְּמִירִי: **(טו) וְגַם עַל זֶה מִפַּקְפֵּק שָׁם, דְּהָנֵי לֵיהּ לִמְכֹּרוֹ בְּמָקוֹמוֹ,** וְאַף עַל גַּב דְּהַנִּפְקָד לֹא הָיָה יָכוֹל לִסְמֹךְ עַל זֶה וְהָיָה מְחַיֵּב לְבָעֲרוֹ כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם, מִכָּל מָקוֹם הָנֵי לֵיהּ לְהוֹדִיעַ בְּכָתַב אוֹ עַל יְדֵי שְׁלִיחַ לְהַנִּפְקָד שֶׁמְּכָרוֹ, וְאִם לֹא מְכָרוֹ וְהוֹדִיעַ לְהַנִּפְקָד אֵיהוּ דְּאִפְסִיד אַנַּפְשֵׁיהּ, וַאֲבָדָה מִדַּעַת הִיא, וְהַנִּפְקָד מְחַיֵּב לְבָעֲרוֹ כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבֹא הַמַּפְקִיד עַל בֶּל יֵרָאֶה וּבֶל יִמָּצֵא, **אִם לֹא שֶׁהָיָה הַמַּפְקִיד בְּמִדִּינַת הַיָּם בְּעִנְיָן שֶׁאִי אֶפְשָׁר לוֹ לְהוֹדִיעוֹ,** וְאִם כֵּן אַף אִם הָיָה מוֹכְרוֹ בִּמְקוֹמוֹ עַל

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א) בשו״ע הרב (ס״ו) העתיק כדברי המג״א דאם לא ימצא קונים בריוח מותר לו למכור קודם לכן [וראה מש״כ בזה בהלכות מציאה ופקדון, ועיין עוד צמח צדק פסח״ד סי׳ של״ב אות ד].

Mishna Brura Memukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah